

**Jaarverslag
Vereniging Open Hof
2011.**

Inleiding jaarverslag

✚ Bezuinigingen

Sommige jaren glijden geruisloos voorbij. Zo geruisloos dat je je achteraf tijden later afvraagt, wat was dat nu ook alweer voor een jaar. Geen himmelhochend jauchsend, maar ook geen zum tode betruht. Misschien was 2011 wel een dergelijk jaar voor de Open Hof. Waar ging het over, wat deden we? Wat hebben we meegemaakt? Is dat erg dat een dergelijk jaar ertussen zit? Nee integendeel! Gewoon je werk kunnen doen, datgene wat je je ten doel had gesteld. En dat was het dan!

Misschien is dat een wat te simpele voorstelling van zaken. Want ondertussen is er best het nodige gebeurd. Niet alleen in de Open Hof, maar zeker ook in de wereld om ons heen. Als we terugdenken aan 2011 dan denken we terug aan de economische crises waarmee ons land werd geconfronteerd. En met een economische crises gaan vrijwel altijd ook zware bezuinigingen gepaard. Dat die bezuinigingen niet alleen maar bij de sterkte schouders terecht komen mag ons langzaam aan niet meer verwonderen. Er zijn een aantal draconische maatregelen aangekondigd waar vroeg of laat ook de Open Hof de gevolgen van zal gaan merken. Ik wil geen uitputtende analyse maken, maar eerder mogelijke effecten signaleren en een aantal vragen opwerpen

Ik wil er hier twee noemen.

✚ De eigen bijdrage op de GGZ van € 200,00 is een maatregel die rechtstreeks een zwakke groep treft. Vaak hebben we hier te maken met mensen een dubbele diagnose. Verslavingsproblematiek en psychische problematiek. Gecombineerd met, niet zelden een minimuminkomen. Door de eigen bijdrage zullen mensen minder snel gebruik maken van de hulpverlening of helemaal geen gebruik meer kunnen maken van de hulpverlening. De genoemde problematiek kan door de zorg die nu geboden wordt, redelijk onder controle worden gehouden. De overlast kan worden beperkt. Maar wat gaat er gebeuren als deze zorg niet meer geboden wordt. Komen deze mensen op termijn terecht in de reguliere intramurale zorg of worden zij zorgwekkende zorgmijders die op termijn op straat terecht komen en daarmee potentiële klanten worden van de Open Hof. Daarmee keert de wal het schip en zal het de samenleving meer geld gaan kosten om deze mensen te "onderhouden". Voor een instelling als de Open Hof brengt dit onvermijdelijk een zwaardere doelgroep met zich mee. De vraag die dan ongetwijfeld gaat spelen hoe zich dit verhoudt tot een vrijwilligersinstelling. Wat kunnen vrijwilligers nog aan? Wat kan de Open hof bieden om deze op te vangen? Moeten we dan toch maar opnieuw gaan denken aan een maatjesproject, zoals we dat eerder hebben gehad. Het staat in het beleidsplan van de Open Hof genoemd. Maar willen we dat optuigen om daarmee de gaten die de overheid laat vallen, te dichten? Maar daarmee dient zich ook automatisch het volgende probleem aan.

✚ Veel rijksbezuinigingen worden afgewenteld op de gemeentelijke overheid. De Open Hof is een instelling die naast kerkengeld voor een belangrijk deel drijft op gemeentelijke subsidies. De tekorten bij de gemeentelijke overheid lopen op. Dat

betekent dat er ook daar gesneden moet gaan. Hoelang blijft de subsidie aan instellingen als de Open Hof nog buiten schot? In 2011 was er al even sprake van dat de subsidie voor het inkomensbeheer zou worden afgebouwd, door een nieuw armoedebeleid. Een beleid dat het gevolg is van rijksbezuinigingen die worden afgewenteld op de gemeentelijke overheid. Kunnen we erop vertrouwen dat de gemeente Groningen de zwakste schakels in onze samenleving zal ontzien? Maar in dat politieke krachtenveld is de kans waarschijnlijk niet erg groot dat er structureel geld kan worden verkregen voor een maatjesproject. Tenzij de gemeente wil investeren in vrijwillige inzet van mensen bij de zwakste groep van onze samenleving. Daarin zal de Open Hof zich dan moeten bewijzen als een betrouwbare vrijwilligers instelling, die voor de gemeenschap relatief goedkope zorg biedt. De Open Hof zal zich moeten bewijzen als een instelling waarbij mensen de kans krijgen om hun maatschappelijke betrokkenheid te tonen door hun vrijwillige inzet.

- ✚ Het jaar 2012 is een jubileumjaar. De Open Hof bestaat 35 jaar. We hebben besloten om die vrijwillige inzet voor de gemeenschap zichtbaar te maken en in het middelpunt van de belangstelling te zetten. Dat is nodig voor de samenleving waar onder het huidige regeringsbeleid steeds meer mensen buiten de boot dreigen te vallen. De Open Hof moet in 2012 laten zien dat er nog menselijke warmtebronnen zijn, in een samenleving die steeds verder verkilt en verschraaft.

Gerhard ter Beek, maart 2012.

Hoofdstuk 1: Vrijwilligerswerk

Het jaar 2011 was in menselijk opzicht een bewogen jaar. Niet alleen moesten we afscheid nemen van vrij veel van onze bezoekers, maar we werden ook gegrepen door het plotselinge overlijden van twee vaste, zeer gewaardeerde vrijwilligers.

In dit jaar zijn 16 vrijwilligers gestopt met werken bij de Open Hof, onder meer door verhuizing naar een ander deel van Nederland of het buitenland of een vergevorderde leeftijd. Twee medewerkers realiseerde zich dat ze het werk in hun huidige situatie niet aankonden, maar de meest genoemde redenen blijven studie of werk. Daarnaast zijn we natuurlijk de twee bovengenoemde vrijwilligers kwijtgeraakt. Doordat de openingstijden werden verruimd, was er bovendien behoefte aan extra vrijwilligers. Daarom is er in de loop van het jaar meer aandacht gekomen voor actieve werving van nieuwe vrijwilligers. In het jaar 2012 zullen daar nieuwe bronnen voor worden aangeboord

Er zijn in 2011 24 nieuwe vrijwilligers actief geworden. Het totaal aantal vrijwilligers dat in 2011 actief is geweest voor de Open Hof is 107. Drie stagiaires van het schooljaar 2010-2011 zijn na de zomer als vrijwilliger aangebleven. In de zomermaanden

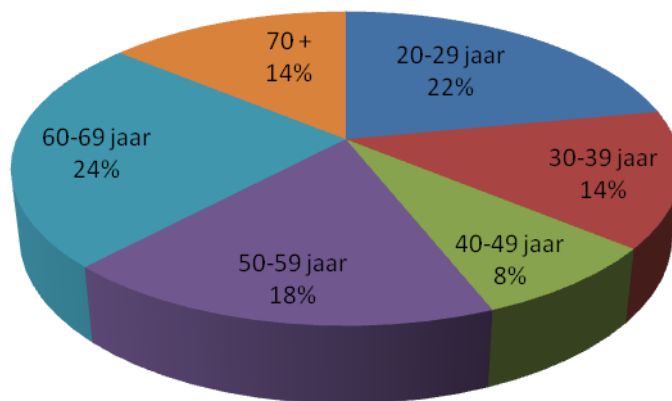
hebben 16 mensen zich één of twee weken intensief ingezet voor onze doelgroep als zomervrijwilliger. Tien van hen zijn gebleven als vaste vrijwilliger.

Het percentage mannen onder de vrijwilligers blijft de laatste jaren redelijk stabiel op 35%. De tendens dat zich relatief steeds meer vrouwelijke vrijwilligers aanmelden, heeft zich dus in 2011 niet verder doorgezet.

✚ Leeftijdsopbouw van de vrijwilligers.

De vrijwilligers van de Open Hof variëren in leeftijd van 20 tot 82 jaar. De afgelopen jaren zagen we een daling in de leeftijdsgroep van 20 tot 39 jaar, maar sinds vorig jaar is dit percentage weer gestegen tot zelfs boven het niveau van 2006. De groep 40-'ers is echter in diezelfde periode bijna gehalveerd. De groep 50+-'ers is al jarenlang de grootste van 50% in 2006 tot 56% in 2011.

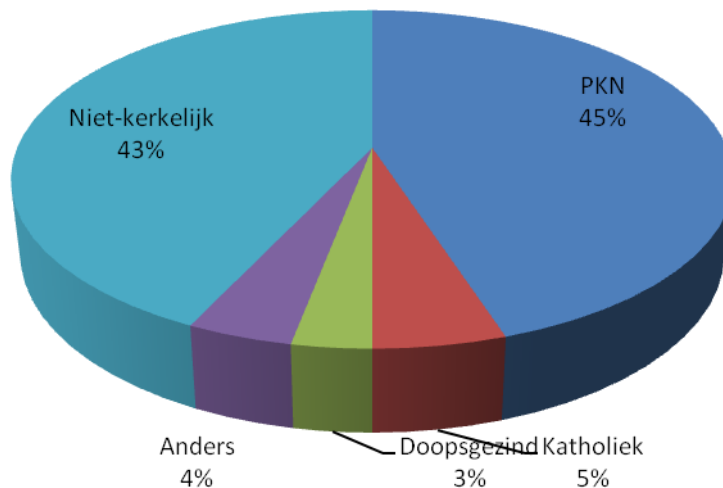
Leeftijdsopbouw van de vrijwilligers



✚ Kerkelijke achtergrond van de vrijwilligers.

De kerken hebben de laatste jaren te maken met een dalend aantal leden. Ook in de Open Hof zien we dat het aantal vrijwilligers met een kerkelijke achtergrond aan het afnemen is.

Kerkelijke achtergrond



✚ Activiteiten.

- Wederom is dit jaar een dagje uit voor alle medewerkers georganiseerd. Dit keer ging de reis naar Landgoed Bleyendael in Blijham, die een zeer afwisselend programma voor ons verzorgden met een kijkje op de boerderij, de smokkelroute in de omgeving per bus en een wedstrijd bij de schutterij in Wedde. 27 medewerkers hebben zich deze dag buitengewoon vermaakt
- Door externe omstandigheden is de training Omgaan met Agressie van het najaar 2011 verplaatst naar het volgende jaar. Wel heeft React Advies en Training uit Amstelveen in mei een weerbaarheidstraining verzorgd voor 8 cursisten.
- De cursus Verslaving is in het najaar wederom georganiseerd. Twee medewerkers van Verslavingszorg Noord-Nederland - één van hen is daarnaast actief als vrijwilliger bij de Open Hof - hebben die avond hun deskundigheid gedeeld met maar liefst 17 vrijwilligers.
- In december hebben 15 medewerkers een bezoek gebracht aan de Verein für Innere Mission in Bremen. Met deze organisatie bestaat al sinds jaar en dag een uitwisseling van ervaring en expertise. De medewerkers hebben een aantal voorzieningen van de Verein bezocht en nieuwe ideeën in overweging mee naar Groningen genomen.
- Voor het 7^e achtereenvolgende jaar heeft studentenvereniging "Ichthus" uit Groningen in 2011 een warme maaltijd voor de bezoekers verzorgd. Het was wederom een zeer geslaagde avond. De in 2008 ingezette samenwerking met

studentenvereniging NSG heeft ook dit jaar weer geleid tot een avond met een warme maaltijd.

- Het seizoen 2010-2011 deed Groningen voor het eerst mee met de Dutch Homeless Cup, op initiatief van de Stichting van de Straat. Eind juni werd dit voetbaltoernooi gespeeld op de Ossenmarkt in Groningen. Diverse bezoekers van de Open Hof voetbalden mee. Een stagiaire was vanuit de Open Hof afgevaardigd om mee te denken en mee te helpen.
- Iedere maand werd er een medewerkersavond georganiseerd. In januari viel deze samen met de nieuwjaarsborrel voor de medewerkers en in juni vierden we de afsluiting van het seizoen met het dagje uit naar Blijham en Wedde. Op de medewerkersavonden werden onder meer de volgende thema's behandeld: Eerste Hulp bij Overdosis (door Stichting Mainline), borderline persoonlijkheidsstoornissen m.m.v. GGZ Drenthe en interne ontwikkelingen.
- In 2011 zijn met 10 medewerkers voortgangsgesprekken en exitgesprekken gehouden.
- Ieder seizoen was er wederom een Open Hof-wandeling, ergens in de provincie Groningen of Drenthe, georganiseerd en begeleid door één van de vrijwilligers. Gemiddeld wandelden 8 medewerkers mee.

Hoofdstuk 2. Straatpastoraat vanuit de Open Hof.

Het verlenen van pastoraat aan dak -en thuislozen in de stad Groningen is een belangrijke pijler van het Diaconaal en Pastoraal Centrum de Open Hof. De straatpastor is aanwezig voor gesprekken met dak- en thuislozen over zingeving, spiritualiteit en geloofs - en levensvragen. In de gesprekken met dak- en thuislozen staat het levensverhaal centraal. Hoe zijn mensen op dit punt van hun leven gekomen? Welke keuzes hebben zij gemaakt, wat is hun overkomen? Vaak gaan de gesprekken ook over familieleden. De relatie met ouders, kinderen en partner is of was vaak moeizaam en gaat met veel verdriet gepaard. De gesprekken gaan ook vaak over de betekenis van het leven en de betekenis van de dingen die je in het leven meemaakt. Soms is God met deze betekenis verbonden, soms niet.

De gesprekken vinden plaats binnen de Open Hof, maar ook op straat of op andere locaties in de stad. Zij probeert zich als straatpastor zo breed mogelijk kenbaar te maken en probeert in het bijzonder aandacht te hebben voor mensen die sinds kort dakloos geworden zijn. Zij stelt zich altijd voor aan nieuwe mensen en kijkt of zij iets voor hen kan betekenen of dat zij hen voor specifieke vragen kan doorverwijzen naar andere organisaties.

Op de woensdag is zij aanwezig in de Open Hof. Ze heeft zich het afgelopen jaar ingezet om naast de zichtbaarheid in de Open Hof, ook te werken aan de zichtbaarheid op andere locaties zoals de voorzieningen van Stichting Huis, de Kostenrgang en de projecten van Werkpro. Met Groenwerk, het project van Werkpro voor dak en thuislozen met een alcoholverslaving, heeft zij een nieuwe start gemaakt nadat zij

verhuisd zijn naar een nieuwe locatie. Hier komt zij nu weer regelmatig en wordt ze goed ontvangen.

✚ Vieringen

Om de week gaat zij voor in de vieringen van de Open Hof. Na de viering is ze aanwezig in de huiskamer voor gesprekken. Naast het houden van de vieringen heeft zij het afgelopen jaar het contact onderhouden met de andere voorgangers en pianisten, heeft zij het rooster van de vieringen verzorgd en het jaarlijkse overleg met pianisten en voorgangers. In de vieringen zorgt ze met de verschillende voorgangers voor eenheid binnen de liturgie. Het afgelopen jaar hebben ze gewerkt met een thema rond Pasen en in de Adventstijd. Daarnaast hebben we de vieringen ook laten doorlopen in de maanden juli en augustus, naar tevredenheid van voorgangers en bezoekers.

✚ Kloosterreis

Ook dit jaar is er samen met twee vrijwilligers en een groep bezoekers van de Open Hof op Kloosterreis geweest naar het Lioba Klooster in Egmond Binnen. Ook deze reis was weer een bijzondere ervaring en heeft zowel begeleiders als bezoekers veel gebracht. De reis biedt ruimte om meer met de bezoekers in contact te komen en hen meer ruimte en aandacht te geven voor hun verhaal.

✚ Begeleiden van stagiaires

Het afgelopen jaar heeft zij twee stagiaires begeleid binnen de Open Hof. Eén studente van de opleiding Godsdienst pastoraalwerk aan Windesheim en een student van de Master Geestelijke Verzorging aan de RuG. De stagiaires hebben kennisgemaakt met de doelgroep, hebben het eigene van geestelijke zorg aan dak-en thuislozen onderzocht, vieringen gehouden en kennisgemaakt met andere organisaties op het gebied van dak-en thuislozen.

Hoofdstuk 3. Inkomensbeheer

Ook dit jaar is het inkomensbeheer weer een belangrijke taak gebleken van de Open Hof. Met deze dienstverlening stellen we mensen in de gelegenheid om op verantwoorde wijze, onder strikte begeleiding, hun inkomen te beheren.

✚ Inkomensbeheer.

Op 1 januari 2011 stonden 36 mensen in het inkomensbeheer ingeschreven. Deze personen maakten op dat moment regelmatig gebruik van het wekelijkse spreekuur. Dat kan wekelijks zijn of soms maandelijks, of incidenteel. In 2011 zijn drie klanten uitgestroomd. De redenen daarvoor zijn:

- Detentie;
- Uitstroom naar zelfstandigheid.

Daar staat tegenover dat er drie klanten zijn bijgekomen. Deze zijn allemaal aangemeld volgens de geldende criteria en via hun respectievelijke hulpverlener;

1 persoon via VNN. 2 personen via andere hulpverleningsorganisaties.

Dat betekent dat we op 31 december 2011 uitkwamen op 36 klanten.

✚ Kortdurende hulpverlening.

Het afgelopen jaar is er wel wat veranderd in het inkomensbeheer. Er is een toenemende vraag ontstaan naar kortdurende hulpverlening en advisering. In toenemende mate komen mensen bij het inkomensbeheer terecht met vragen rond schulden, (dreigende) huisuitzettingen en vragen rond zorgverzekeringen. Het werk van de sociaal coördinator beperkt zich in dit soort situaties tot het in kaart brengen van de problematiek en door middel van advisering op maat mensen weer "op weg te helpen". Deze hulp is niet structureel. Het is een ontwikkeling die al in het eerste hoofdstuk wordt gesignaleerd. Vaak gaat de kortdurende hulpverlening om een of twee gesprekken die gevoerd worden met een cliënt. In 2011 betrof het totaal 23 van dit soort adviserende contacten.

Hoofdstuk 4, Overige zaken

✚ Media.

In 2011 is er voor de Open Hof geen bijzondere media aandacht geweest.

✚ Lezingen en voorlichting.

Driemaal is er in 2011 een lezing gehouden voor een Passage vrouwengroep. Daarnaast zijn we een aantal malen uitgenodigd om tijdens een kerkdienst voorlichting te komen geven over het werk van de Open Hof.

✚ Kerkdiensten.

Gerhard ter Beek is in 2011 zes maal voorgegaan in een kerkdienst in stad en ommeland.

✚ De Spilsluizen

In 2011 is "de Spilsluizen" drie maal uitgekomen. Door middel van de Spilsluizen wil de Open Hof communiceren met haar donateurs en de overige relaties.

✚ Werkgemeenschap van predikanten.

Gerhard ter Beek is lid van de werkgemeenschap van predikanten. In dit overleg is er altijd ruimschoots de gelegenheid om de Open Hof aan de orde te stellen.

✚ Instellingen/spoedoverleg.

Er is viermaal vergaderd met diverse stedelijke instellingen op het gebied van opvang en zorg. De vrijwilligerscoördinator vertegenwoordigt in dit overleg de Open Hof.

✚ Stafoverleg.

Het stafoverleg is een intern overlegorgaan voor beroepskrachten en vrijwilligers. Op 31 december 2011 waren namens de vrijwilligers lid van de staf:

- Adolf Doornkamp,
- Henk Mulder,
- Jop Bloembergen.
- Marjo Nauta.

Van het personeel zijn erbij betrokken:

- Gerhard ter Beek, voorzitter,
- Lonneke Wedda,
- Marjen Voltman.

Twee stagiaire maken eveneens deel uit van het stafoverleg, doch hebben geen stemrecht en fungeren afwisselend als notulisten. In 2011 is de staf negen maal bijeen gekomen.

✚ Stg. Straat.

In de Stg. Straat werkt een aantal instellingen samen op het terrein van dak- en thuislozen. De Stichting heeft als doel gezamenlijk activiteiten te ontwikkelen. In de zomer heeft het bestuur van de stichting, onder deskundige externe begeleiding zich een dag bezonnen op de toekomst en nieuw beleid van de stichting. Belangrijk aandachtspunt in 2011 was herstructurering van de het postadressensysteem. Daarnaast zijn er verschillende activiteiten/projecten gestart rond voorlichting aan dak- en thuislozen zelf. Vermeldenswaardig zijn de activiteiten rond de Dutch Homeless Cup, waar ook verschillende vrijwilligers van de Open hof bij betrokken waren. De algemeen coördinator fungeert als voorzitter van deze stichting.

✚ Postadressen.

In 2011 is het nieuwe postadressensysteem door het ontbreken van de toegezegde software nog niet goed van de grond gekomen. Wel is er per 1 januari 2011 een nieuwe financiering van start gegaan, waarbij de instellingen die meer postadressen beheren ook een grotere financiële vergoeding ontvangen.

✚ Ketenzorg.

Het bestuur heeft besloten om met ingang van 2011 mee te gaan in het gemeentelijk beleid van de ketenzorg. Dat betekent dat de Open Hof als vindplaats voor de hulpverlening een belangrijke signalerende functie krijgt voor de doelgroep verslaafden en dak- en thuislozen. De sociaal coördinator zal de Open Hof vertegenwoordigen in het zogenaamde afstemmingsoverleg. De algemeen coördinator neemt plaats in de stuurgroep van de ketenzorg.

✚ Bezoek Karlsruhe

In november heeft de Open hof een week lang bezoek gehad van een groep predikanten uit Karlsruhe. Met hen zijn verschillende diaconale projecten bezocht in Groningen, maar ook in Lelystad. Dit bezoek werd afgesloten met een "conferentie" over de vraag naar het kerk-zijn in deze veranderende tijden. Aan deze conferentie namen ook verschillende predikanten deel uit Groningen en Assen.

✚ Symposium Geestelijke Verzorging

Op 5 oktober 2011 is er door de Open Hof een symposium georganiseerd rond de toekomst van de Geestelijke Verzorging. Dit symposium werd gehouden in de Doopsgezinde Kerk. Daar namen, uit het gehele land, ongeveer 60 mensen aan deel.

✚ Samenstelling personeelsbestand.

Op 31 december 2011 waren als beroepskrachten werkzaam binnen de Open Hof:

Dhr. Gerhard ter Beek, algemeen coördinator, 20 uur.

Mevr. Lonneke Wedda, vrijwilligerscoördinator, 32 uur.

Mevr. Marjen Voltman, sociaalcoördinator, 28 uur.

Mevr. Talitha Frohn, geestelijk verzorgster, 16 uur.

✚ Bestuur/algemene ledenvergadering.

Het bestuur heeft in 2011 negen keer vergaderd. Belangrijk terugkerend gespreksonderwerp was de voortgang van beleidsplan 2011-2013. Ook is een aantal malen personele zaken aan de orde geweest, o.a. door ziekte van een van de beroepskrachten. De algemene ledenvergadering van de Vereniging is in 2010 tweemaal bij elkaar gekomen. In 2011 zijn een aantal zaken uit het beleidsplan 2010-2013 gerealiseerd.

- Uitbreiding van de openingstijden met de donderdagavond,
- Verbetering van het pasjessysteem,
- Aangepaste financiële vergoeding van de postadressen,
- Structurele kledingverstrekking,
- Behoud van het inkomensbeheer voor 2012.

✚ Samenstelling bestuur.

Op 31 december 2011 was het bestuur van de vereniging Open Hof als volgt samengesteld:

Mevr. Birgit Lijmbach, voorzitter

Dhr. Johan Pruis, penningmeester

Dhr. Adrie de Wit, secretaris

Dhr. Jaap de Jonge,

Dhr. EvertJan Veldman